

NEJVVYŠŠÍ SOUD POTVRDIL MOŽNOST NAPADNOUT ROZHODČÍ NÁLEZ POUZE VE VZTAHU K ROZHODNUTÍ O NÁKLADECH ŘÍZENÍ

Nejvyšší soud ve svém nedávném rozsudku sp. zn. 23 Cdo 2848/2022 potvrdil, že rozhodčí nález může být předmětem soudního přezkumu pouze v části, již bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, a že rozhodnutí o nákladech řízení musí být v souladu se základními podmínkami pro projednání a rozhodnutí věci v rozhodčím řízení. V případě, že tyto podmínky nejsou naplněny, může to zakládat důvod pro jeho zrušení.

Jednalo se o soudní přezkum rozhodčího nálezu vydaného Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen "**Rozhodčí soud**"), v němž Rozhodčí soud, ač rozhodl plně ve prospěch žalovaného, nepřiznal nákladů řízení ani jedné ze stran. To bylo v rozporu se zásadou přiznávání nákladů řízení na základě úspěchu ve věci. Vzhledem k tomu, že Rozhodčí soud před přijetím tohoto rozhodnutí nevyzval účastníky k vyjádření k nákladům řízení, žalovaný podal žalobu na zrušení rozhodnutí o nákladech řízení.

Případ nakonec skončil u Nejvyššího soudu, který posuzoval dvě klíčové otázky:

- i Je možné, aby předmětem soudního přezkumu bylo pouze rozhodnutí o nákladech řízení, neboť zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "**Zákon o rozhodčím řízení**"), umožňuje soudní přezkum pouze rozhodčích nálezů?
- ii Musí rozhodnutí o nákladech řízení rovněž splňovat základní podmínky pro projednání a rozhodnutí věci rozhodčím soudem, včetně rovnosti stran a práva uplatnit procesní práva v průběhu rozhodčího řízení?

Ve vztahu k první otázce se Nejvyšší soud nejprve zabýval povahou rozhodnutí o nákladech řízení. Potvrdil, že **jakékoli rozhodnutí rozhodčího tribunálu nebo jediného rozhodce ve věci samé nebo ukládající jakoukoli povinnost kterékoli straně rozhodčího řízení (včetně povinnosti uhradit náklady řízení) musí být vydáno pouze ve formě rozhodčího nálezu**. Takové rozhodnutí proto nebude vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 31 Zákona o rozhodčím řízení, a to bez ohledu na to, zda je napadeno samostatně nebo současně s rozhodnutím ve věci samé.

Pokud jde o druhou otázku, Nejvyšší soud nejprve zopakoval, že **účelem soudního přezkumu rozhodčího nálezu není vytvořit dodatečný řádný nebo mimořádný opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu**. Účelem soudního přezkumu je zajistit naplnění základních podmínek pro projednání a rozhodnutí věci rozhodčím soudem. Nejvyšší soud poté přezkoumal, zda byla zajištěna rovnost stran, zda byl stranám poskytnut dostatečný prostor pro uplatnění jejich procesních práv a zda žádná ze stran nebyla nespravedlivě znevýhodněna procesními úkony rozhodce (rozhodců). **Nejvyšší soud poté uzavřel, že rozhodčí nález může být předmětem soudního přezkumu podle § 31 písm. e) Zákona o rozhodčím řízení i pouze v části, již bylo rozhodnuto o nákladech řízení.**

Klíčové body

- Rozhodnutí o nákladech rozhodčího řízení se vydává ve formě rozhodčího nálezu a může tak být i předmětem soudního přezkumu.
- Rozhodnutí o nákladech rozhodčího řízení musí splňovat základní podmínky pro projednání a rozhodnutí věci rozhodčím soudem a jejich porušení může vést ke zrušení takového rozhodnutí.
- Účelem soudního přezkumu rozhodčího nálezu není vytvořit další řádný nebo mimořádný opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu.

Do jisté míry, soudní přezkum rozhodčího nálezu maří jednu z hlavních výhod rozhodčího řízení, kterou je časová efektivita a nezávislost na státním soudním systému. Nejvyšší soud poznamenal, že jakékoli rozhodnutí jediného rozhodce nebo rozhodčího soudu může být předmětem soudního přezkumu, pokud ukládá stranám povinnosti, čímž se potenciální prostor pro přezkum jeví jako široký.

Přezkum se nevztahuje na zjištění, zda bylo rozhodnutí věcně správné. Nejvyšší soud ani v tomto případě nepožaduje, aby rozhodci o nákladech rozhodovali mechanicky, bez zohlednění relevantních skutečností (po vyslechnutí stran o nákladech). Přezkum soudu je přísně omezen na procesní otázky a otázky arbitrability. V důsledku toho může být rozsah přezkumu výrazně omezen tím, jak rozhodce (rozhodci) postup provedou.

KONTAKTY

Miloš Felgr

Řídící partner

T +420 222 555 209

E milos.felgr@cliffordchanceprague.com

Jan Dobrý

Counsel

T +420 222 555 252

E jan.dobry@cliffordchanceprague.com

Tomáš Brožek

Seniorní advokát

T +420 222 555 114

E tomas.brozek@cliffordchanceprague.com

Tereza Juráková

BD Managerka

T +420 222 555 582

E tereza.jurakova@cliffordchanceprague.com

Účelem tohoto shrnutí není pokrýt všechny významné otázky ani všechny jednotlivé aspekty oblastí, kterým se věnuje. Rovněž není jeho účelem poskytovat právní ani jiné poradenství.

www.cliffordchance.com

- Clifford Chance, Jungmannova Plaza, Jungmannova 24, 110 00 Praha 1, Česká republika

© Clifford Chance 2024

Abu Dhabi • Amsterdam • Barcelona • Beijing • Brussels • Bucharest • Casablanca • Dubai • Düsseldorf • Frankfurt • Hong Kong • Istanbul • London • Luxembourg • Madrid • Milan • Munich • Newcastle • New York • Paris • Perth • Prague • Rome • São Paulo • Seoul • Shanghai • Singapore • Sydney • Tokyo • Warsaw • Washington, D.C.

Clifford Chance má smlouvu o spolupráci s advokátní kanceláří Abuhimed Alsheikh Alhagbani v Rijádu.

Clifford Chance má přátelský vztah s Redcliffe Partners na Ukrajině.